

Geachte leden van de commissie Digitale Zaken,

De digitalisering van de Nederlandse samenleving, economie en overheid is de laatste jaren in een stroomversnelling geraakt. In de politiek is lang te weinig aandacht geweest voor het thema digitalisering, dit in tegenstelling tot Brussel waar grote digitale ambities zijn. Vanuit de digitale sector zaten wij op de eerste rang om dit te aanschouwen. We hebben gezien hoe dit leidde tot versnipperde aandacht en weinig dossierkennis. Daarom zijn wij heel blij met de oprichting van uw commissie. **De digitale transitie is niets minder dan een derde industriële revolutie**, dat vraagt om aandacht en begrip voor een onderwerp dat door alle andere beleidsterreinen heen loopt en continu in beweging is. Dit kan niet zonder de dossierkennis van portefeuillehouders die dit dossier zien voor het belang dat het heeft.

U bent de afgelopen maanden voortvarend van start gegaan met het verkennen van het werkveld van uw commissie, en ik ben blij dat het bedrijfsleven hier samen met maatschappelijke organisaties en wetenschap ook in gekend wordt. U stelde ons de vraag welke toekomstige ontwikkelingen wij zien op het gebied van digitale zaken, daarom zal ik ingaan op **de kansen en investeringen die noodzakelijk zijn** in digitale vaardigheden, digitale infrastructuur, diversiteit, versterking van encryptie, algoritmen en duurzaamheid. Maar ik wil ook een stap terugzetten: **het is bij een grote transitie ook belangrijk om scherp te zijn op de wat is blijven liggen in de vaart der digitale volkeren**. Zo zijn investeringen nodig in de overheid zelf om *legacy software* uit te faseren, moet cybersecurity een veel hogere prioriteit krijgen, blijft de zorg nog achter in digitalisering en hebben we een onderwijscurriculum uit de vorige eeuw.

NLdigital draagt graag bij aan al deze zaken, als vertegenwoordiger van de digitale sector zien wij het als onze missie om overheid en bedrijfsleven beter en meer te laten samenwerken. Onze leden lopen voorop in de digitale transitie en hebben veel ervaring die kan helpen bij betere wet- en regelgeving. Ook dragen wij graag bij aan het wederzijds begrip tussen politiek en bedrijfsleven: ons gezamenlijk belang is een welvarend Nederland, waarbij de kansen van digitalisering iedereen verder helpen. Hierbij moeten we de moeilijke thema's ook niet uit de weg gaan, want juist op vlakken als ethiek en privacy zien wij de kans om digitalisering ten goede te gebruiken.

Wij benadrukken ook graag **het belang van Europese samenwerking**. Digitalisering is bij uitstek een internationale uitdaging. De digitale economie kent een internationaal speelveld, sterk geglobaliseerde productieketens en datastromen die over de hele wereld gaan. Dit vraagt om samenwerking en heldere afspraken op internationaal niveau. Wetgeving op nationaal niveau beperkt de Nederlandse ondernemers in hun concurrentiepositie, en zorgt dat buitenlandse ondernemers hun producten aanbieden zonder zich in Nederland te vestigen. Daarom moet de inzet zijn op zo sterk mogelijke Europese samenwerking, waarbij de Tweede Kamer zich ook actief laat informeren en inbreng meegeeft aan het kabinet terwijl deze wet- en regelgeving vorm krijgt.

Gezien de breedte van onze achterban en het grote aantal thema's kan ik helaas onmogelijk alles benoemen in 2 pagina's. Daarom hieronder een overzicht van de grote thema's, dat we [op onze website](#) uitgebreider uitgewerkt hebben:

- **Digitale vaardigheden van jong tot oud**

Er zijn enorme verschillen tussen leerlingen in mate van digitale geletterdheid, alleen een nieuw curriculum kan deze kansenongelijkheid tegengaan. Het UWV constateert ook dat de gehele ICT-arbeidsmarkt "zeer krap" is, de dat is op korte termijn op te lossen door [een grote inzet op bij- en omscholing](#) om de tekorten die we nu hebben op te lossen.

- **Cybersecurity en encryptie**

Het belang van cybersecurity wordt nog steeds niet afdoende onderkent, dit moet zowel publiek als privaat *chef-sache* zijn en in bestuurskamers besproken. Voor het brede bedrijfsleven is versterking van het DTC noodzakelijk, evenals het snel verder uitbreiden van het delen van dreigingsinformatie. Encryptie mag niet verzwakt worden nu meer gevoelige data en processen online komen, sterke encryptie is belangrijker dan ooit.

- **Privacy**

NLdigital pleit voor een grote opschaling van de capaciteit van de AP om het bedrijfsleven (met name het mkb) meer te kunnen helpen met het voorkomen van problemen.

- **AI, algoritmes & ethical-by-design**

NLdigital heeft met hulp van wetenschap en onze leden een [ethische gedragscode AI](#) opgesteld om dit in goede banen te helpen leiden. Wij pleiten ervoor dat vragen rondom ethiek al in de ontwerpfase meegenomen worden als onderdeel van de opdracht, *ethical-by-design* noemen we dat.

- **Digitale Infrastructuur**

Nederland heeft nog een toppositie in Europa. Maar om deze te behouden is ruimte nodig voor nieuwe datacenter investeringen en is de zorgvuldige en snelle uitrol van 5G op de 3,5GHz band noodzakelijk. Er zijn nog steeds [20.000 huishoudens in Nederland](#) die geen snelle vaste hoogwaardige internetverbinding hebben en die niet financierbaar zijn vanuit de markt, hierop is steun noodzakelijk. De RRF-middelen bieden een uitgelezen kans.

- **Diversiteit & inclusie**

NLdigital streeft naar een sector die representatief is voor onze samenleving. Omdat daar nog veel actie voor nodig is hebben we met het ministerie van EZK de [Taskforce Diversiteit en Inclusie](#) opgericht, wij zetten deze graag door komende kabinetsperiode.

- **Duurzaamheid**

De ICT-sector heeft zich gecommitteerd om in [klimaatneutraal](#) te zijn in 2030. De ICT-sector heeft goede resultaten laten zien in het afgelopen MJA3 energieconvenant. Om de sterke groei van data te blijven ontkoppelen van energie, zijn investeringen nodig in nieuwe technologie, zoals fotonica, en succesvolle coalities en programma's, zoals LEAP.

- **Digitale overheid en legacy software**

Elk dossier, elk stuk wetgeving en met name de uitvoering daarvan gaat aan de hand van digitale oplossingen. Wij [pleiten voor uitvoeringstoetsen](#) in samenspraak met de markt. NLdigital pleit ook voor een aanpak om de wederzijdse kennis te vergroten tussen overheid en markt. Elkaar leren kennen en elkaar leren begrijpen. Er draait bij de overheid ook nog veel software die eigenlijk vervangen had moeten zijn en waarbij de problemen en kosten alleen maar groter worden zolang dat niet gebeurt, er moet geïnvesteerd worden om deze *legacy software* te vervangen.

Ik dank u van harte voor de uitnodiging, en hoop met u het gesprek aan te gaan en te blijven gaan over deze onderwerpen. **Laat dit rondetafelgesprek het begin zijn van een blijvende dialoog tussen bedrijfsleven en politiek** om te werken aan een veiliger, inclusiever en toekomstbestendiger Nederland dat de kansen van digitalisering pakt en eventuele bedreigingen beteugelt.

Hoogachtend,

Lotte de Bruijn

Algemeen directeur NLdigital